

9) ONYEDİNCİ SÖZ VE YİRMİDOKUZUNCU SÖZ'DEN SUAL-1

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَيْنِ الْعِنَايَةِ كَنْزِ الْهَدَايَةِ إِمَامِ الْحَضْرَةِ أَمِينِ الْمَمْلَكَةِ
طِرَازِ الْحُلَلِ نَاصِرِ الْمِلَلِ تَاجِ الشَّرِيعَةِ سُلْطَانَ الطَّرِيقَةِ بُرْهَانَ الْحَقِيقَةِ زَيْنِ الْقِيَامَةِ
شَمْسِ الشَّرِيعَةِ شَفِيعِ الْأُمَّةِ عَالِي الْهَمَّةِ كَاشِفِ الْعُمَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ سِرَاجِ الْعَالَمِينَ.
اللَّهُ عَاصِمُهُ وَ جَبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ خَادِمُهُ وَالْبُرَاقُ مَرْكَبُهُ وَقَابُ قَوْسَيْنِ مَقَامُهُ
وَالْمَعْبُودُ مَقْصُودُهُ شَمْسُ الضُّحَى بَدْرُ الدُّجَى نُورِ الْهُدَى خَيْرِ الْوَرَى إِمَامِ الْمُتَّقِينَ
أَصْفَى الْأَصْفِيَاءِ مُحَمَّدِنِ الْمُصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ قِبْلَةَ الْعَارِفِينَ وَ كَعْبَةَ
الطَّائِفِينَ وَ حَبِيبِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ عَلَى آلِهِ وَ أَصْحَابِهِ وَ عِتْرَتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَ سَلَّمَ
تَسْلِيمًا كَثِيرًا يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ أَمِينَ.

(Onyedinci Söz)

-; “Hâlık-ı Rahîm ve Rezzak-ı Kerim ve Sâni'-i Hakîm; şu dünyayı, âlem-i ervah ve ruhaniyat için bir bayram, bir şehrayin suretinde yapıp bütün esmasının garaib-i nukuşuyla süslendirip küçük-büyük, ulvî-süflî herbir ruha, ona münasib ve o bayramdaki ayrı ayrı hesabsız mehasin ve in'amattan istifade etmeğe muvafık ve havâs ile mücehhez bir cesed giydirir, bir vücud-u cismanî verir, bir defa o temaşagâha gönderir. Hem zaman ve mekân cihetiyle pek geniş olan o bayramı; asırlara, senelere, mevsimlere hatta günlere, kıt'alara taksim ederek her bir asrı, her bir seneyi, her bir mevsimi, hatta bir cihette her bir günü, her bir kıt'ayı, birer taife ruhlu mahlûkatına ve nebatî masnuatına birer resm-i geçit tarzında bir ulvî bayram yapmıştır. Ve bilhâssa rûy-i zemin, hususan bahar ve yaz zamanında masnuat-ı sağirenin taifelerine öyle şa'saali ve birbiri arkasında bayramlardır ki, tabakat-ı âliyye olan ruhaniyatı ve melaikeleri ve sekene-i semavatı seyre celbedecek bir cazibedarlık görünüyor ve ehl-i tefekkür için öyle şirin bir mütalaagâh oluyor ki...”

(17. Söz S:202)

Hulusi Bey: ve ehl-i tefekkür. Tefekkür olmazsa? Mütalaa et, neyi mütalaa edeceksin? Evet.

-; “ve ehl-i tefekkür için öyle şirin bir mütalaagâh oluyor ki, akıl tarifinden âcizdir. Fakat bu ziyafet-i İlahiye ve bayram-ı Rabbaniyedeki İsm-i Rahman ve Muhyî'nin tecellilerine mukabil İsm-i Kahhar ve Mümît, firak ve mevt ile karşılıklarına çıkıyorlar.

Fakat bu ziyafet-i İlahiye ve bayram-ı Rabbaniyedeki İsm-i Rahman ve Muhyî'nin tecellilerine mukabil İsm-i Kahhar ve Mümî't, firak ve mevt ile karşılıklarına çıkıyorlar. Şu ise;

وَسِعَتْ رَحْمَتِي كُلَّ شَيْءٍ

rahmetinin vüs'at-i şümülüne zahiren muvafık düşmüyor. Fakat hakikatte birkaç cihet-i muvafakatı vardır. Bir ciheti şudur ki: Sâni-i Kerim, Fâtır-ı Rahîm, her bir taifenin resm-i geçit nöbeti bittikten ve o resm-i geçitten maksud olan neticeler alındıktan sonra, ekseriyet itibariyle dünyadan, merhametkârane bir tarz ile tenfir edip usandırıyor, istirahatata bir meyil ve başka bir âleme göçmeğe bir şevk ihsan ediyor ve vazife-i hayattan terhis edildikleri zaman, vatan-ı asflerine bir meyelan-ı şevk-engiz, ruhlarında uyandırıyor. Hem o Rahman'ın nihayetsiz rahmetinden uzak değil ki, nasıl vazife uğruna, mücahede işinde telef olan bir nefere şehadet rütbesini veriyor ve kurban olarak kesilen bir koyuna, âhirette cismanî bir vücud-u bâki vererek sırat üstünde, sahibine burak gibi bir bineklik mertebesini vermekle mükâfatlandırıyor. Öyle de, sair zîruh ve hayvanatın dahi, kendilerine mahsus vazife-i fitriye-i Rabbaniyelerinde ve evamir-i Sübhaniyenin itaatlerinde telef olan ve şiddetli meşakkat çeken zîruhlardan, onlara göre bir çeşit mükâfat-ı ruhaniye ve onların istidadlarına göre bir nevi ücret-i maneviye, o tükenmez hazine-i rahmetinde baîd değil ki bulunmasın. Dünyadan gitmelerinden pek çok incinmesinler, belki memnun olsunlar.

لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ

Lâkin zîruhların en eşrefi..”

Hulusi Bey; Buraya kadar olan sözün bir özetini yaparsak; demek ki Cenab-ı Hak şu dünyayı yaratmış,

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ

sırrınca her şeyi de en güzel bir surette halk etmiş. Bir bayram-ı Rabbanî, bir şehrâyin suretinde halk etmiş. Bu birçok mahlukatını da seyre davet ediyor. O kadar güzel halk etmiş ki, o kadar süslemiş ki, sekene, içindekiler göremeseler bile o kadar çekici bir vaziyet var ki, ehli semavat, ruhaniyyûn, onları bile cezbe ve şevke getirecek bir güzellik görünüyor. Fakat bütün bu güzellikleri elbette anlayacak bir zümre de olacak. O da hayatlılardan olacak, şuurlulardan olacak. Evet, kim olsa, kime yakışır? Hayatlıların içerisinde, şuurluların içerisinde en mükemmel yaratılmış olan kimdir? İnsan. İnsanı hem suretâ güzel halk etmiş, hem mükerrem bir mahlûku olarak diğerlerinin üzerinde bir imtiyazı var, hem de ona öyle bir istidat vermiş ki eğer kötüye kullanmazsa

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ

sırrınca ahsen-i takvime de çıkacak vaziyette yaratmış. İşte bütün bu yarattıklarının içerisinde insanın çok fazla bir ehemmiyeti var. Doğru ama buradan istifade etmek için acaba her şeyi vermiş mi insana? Bu bayramdan, bu şehrâyin vaziyetinde yarattığı âlemden istifade edecek

yalnız beş zahiri duygu kifayet etmez. Ondan başka batını, manevi çok letaifi de ihzar etmiş. Yani hem maddesi hem manası doyacak vaziyette mükemmel bir mahlûk olarak halk edilmiş bulunuyor. Evet, burdan istifade etmek için herhalde bu kadar emek çekilen insan, ya kendisini halk edenin rızası dâhilinde yürütecek veyahut O'na başkaldıracak bir vaziyet-i isyankârane gösterecek. Hangisine istidâdadını sarfederse Cenab-ı Hak da onu o işinde o işini kolaylaştıracak ona. İşte insanoğlu, beşer, ben-î âdem, bütün bu cihazatıyla beraber imrenir de kendisini dört ayaklılara benzetecek düşük bir vaziyet gösterirse, o zaman hikmet-i hilkate zıt bir hal almış olur. O zaman Sâni'ini, Hâlık'ını "Beni insan yarattın ama benim istidadımı burada kullanmıyorum, ben şimdiki moda tabir veçhiyle, özgür olmak istiyorum, yani hayvan olmak istiyorum" derse Cenab-ı Hak da onu ne yapar? Hayvan da etmez de, "**Bel hum edall**" sırrına mazhar eder, sukut ettirir. Hayvanın belki bir derece şeysi tutacak bir yeri vardır, fakat bu adamcağız hayvan da olamaz, ecnebi dinsizleri gibi de olamıyor. Hülâsa hiçbir şeye yaramıyor. Bu husustaki dersler ayrı ayrı yerlerde çok işgal eden şeyler var. Onların üzerinde duracak değiliz. Bu kadar söyleyelim. Demek ki Cenab-ı Hak bizden şu sualleri soruyor adeta. Diyor ki "Şu âlemi senin için halk ettim. Fakat bu âlemde sen devamlı kalacak değilsin. Burada senin bir vazifen vardır, mükellefsin, vazifelisin. Vazifeni istikametle görürsen seni ileride mükâfatlandıracağım. Bu dünyadaki gördüklerin, hissettiklerin gibi değil. Belki ne göz görmüş, ne kulak işitmiş, ne kalbi beşere hutur etmiş derecede ben mükâfat yeri hazırlamışım. Seni oraya götüreceğim. Eğer bunu istiyorsan, öyle ise şu suallerin cevabını düşün: Dünyayı benim için niçin yarattı? Beni niçin yarattı? Bu kadar tezyinatı yaptıktan sonra, bu kadar süsler emekler masraflar yaptıktan sonra beni niye burada rahat bırakmıyor? Çeşitli dertlere, elemelere müptela ediyor. Ondaki ölüm celladı elinde kılıç başımı kesmek üzere geliyor. Bırakmıyor ki şu âlem sarayının güzelliklerinden doyuncaya kadar istifade edeyim." İşte insanoğlu sabırsız. İstiyor ki burada daimi kalsın. Fakat istikbalden ümit olursa o zaman o dünyada daimi kalmayı düşünmez. Görüyor ki buraya gelenlerin hiçbirisi durmuyorlar, gidiyorlar. Hatta bunların içerisinde Peygamberân da gelmiş, Allah'ın çok iyi makbul kulları da gelmiş, onlar da burada ne rahat ne huzur görmemişler. Ve nihayet Allaha ısmarladık deyip gitmişler. Bunların içerisinde mümtaz biri de var, o da iki cihan serveri Hazreti Muhammed (a.s.m.). O da gelmiş, ama onun da şu kısacık ömrü elemli ıstıraplı geçmiş ve nihayet kısa bir ömürden sonra ebediyete intikal etmiş. Bizi sevindirecek şey değil bu hadise, ölüm gelince lezzetleri acılaştırıyor. Ölümü düşündü mü "Nihayet sonu ölüm değil mi?" dedirtiyor. Öyleyse bize bir teselli verecek manevi bir kuvvet, bir tesir lazım. O kuvvet nereden gelecek? Ahirete imandan. Allah'a imandan sonra ahirete iman demek ki o demin söylediğimiz gibi ne göz görmüş, ne kulak işitmiş, ne kalbi beşere hutur etmiş derecede bir mükâfat var. O mükâfat da burda değil. Bu âlem sarayının harabından sonra gidilecek ebedi, müstemir, kararlı, mesut bir hayat başlayacak. O saadet sarayları bizleri bekliyor. Allah'a iman ile beraber ahirete iman sayesinde hem aklımıza başımızda mütefekkirane ibadeti yaparız; hem de nefis, şeytan, su-i karin gibi düşmanların aldaticı şeylerine tutulmadan selamete bu vazife-i hizmeti, vazife-i ubudiyeti yerine getirir, bu dünyadan rahatça gider, öbür tarafta da umduğumuz neticeyi Demek ki iman, iman-ı billah ve iman-ı bil'âhire gibi bir şeyler var. İnsanoğlu, mümin bunların tesellisiyle bu dünyanın belasına katlanıyor. İnsanın en gücüne giden sevdiklerinden müfarakattır, ayrılmaktır. Hâlbuki bu imanın rükünleri bize o sevdiklerimizin idam edilmediklerini gösteriyor. Onlar bir evden diğer bir eve nakletmiş gibi. Bunların misalleri de var. Mesela tasavvur edelim ki yüz tane ahabımız var. Yüz tane ahabımızın doksan dokuzu

gitmiş, bir tek burda. Biz de arıyoruz ki bir kafa dengi biri bulalım da biraz sohbet edelim. Hâlbuki onların gittikleri yeri iman kuvvetiyle biliyor ki, bu âlemden daha rahat daha asude bir âleme gittiler. Onun için o ahabına kavuşmak istiyor insan, o ahabına kavuşmak istiyor. Öyleyse dünyada muvakkat duruyor, biliyor ki onlar bu âlemden daha rahat bir âleme intikal ettiler. Onların gittikleri yerlere karşı kendisinde bir muhabbet hâsıl oluyor, onlara kavuşmak istiyor. Fakat hizmet bitmemiş, vazife devam ediyor, vazifeyi terk edemez, hizmetten kaçamaz. Şu halde hizmete devam edecek fakat lezzetleri acılaştırın ölümü de hiçbir zaman hatırdan çıkarmayacaktır. Hem hizmet devam ediyor, hem de ölümü unutmuyor; öyleyse bu adam aklı başında, iman kuvvetiyle o gelecek ölüm hadisesine karşı daima hazır bir vaziyettedir. Geçende de geçti ya; Esteuzu billah, kâmil insanlar Kur'anın en büyük beşaretini

مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ

(Ankebut Suresi, 5. Ayet)

“Kim ki Allah’ın likasını reca eder, ümit eder, ecel gelicidir”

Ecel geliyor. Bak kâmil insanlar Kur'anın içersinde en müjdeleyici bir ayeti burda bulmuşlar. Vatan-ı asli, vatan-ı asliye gideceğiz. Sevdiklerimize kavuşacağız. Onun için Üstadımız “Ey nefis! Başta Habibullah, bütün sevdiklerin kabrin öbür tarafındadırlar. Burda kalan birkaç kişi, onlar da gidiyorlar. Öyleyse kabirden korkma, ölümden çekinme”. Evet, bunları söylüyor. İşte biz de bunun hazırlığını yapacağız. Hizmet hiç aksamayacak. İman hizmeti devam edecek, Kur'an hizmeti devam edecek. Bütün işimiz boyunca Kur'an mı okumak? Yok, efendim, hangi işte bulunursan bulun, hangi yerde bulunursan bulun; aklın bu işte bulunsun. Yani bil ki bir gün sana da gel denecek. Gel dendiği zaman da gözümüzü çevirip “Daha arkamda şu vardı, tarlayı sürdürecektim, bahçeyi bilmem nadas edecektim, şu edecektim, bu edecektim” çok çok çok. Bizi dünya meşgul etmeyecek, hizmet devam ederken dünya meşgul ederse o zaman aklımız dünyada olur, tersi olur yani bu işin. Aklımız hizmette olacak, biz hizmette onda bir kusur bırakmayacağız, fakat bileceğiz ki burada yerli değiliz. Çünkü görüyoruz ki hiç kimse ebedi kalmıyor. Dersimiz; Cenab-ı Hakk’ın bu kadar zinetli bir dünyayı halk ettikten sonra, içine çağırıldığı adeta melaikeleri ruhanileri bile seyre temaşaya getirecek kadar güzel olan dünyanın bekası yok. İnsanın hatırına gelir ki, mademki bu bekasız dünyaya getirecekti, üç günlük dünya. Niye yıkıyor, niye öldürüyor, yaşatsa ya? Bu sorunun cevabına ne diyeceğiz? Böyle bir hatıra karşı cevabımız: Burada hayat muvakkattir, fanidir. Fakat ebedi bir hayat bizi bekliyor, vaad olunmuştur, oraya gideceğiz, o başımıza gelecek. İşte ümit yaşamakla, ümid-i istikbal arasında, “**beynel havfi verreca**” vaziyetinde, metanetle sabırla, hizmete devam edip ilahi tecelliyata intizar edeceğiz. Kendimizi o kadar hazırlayacağız ki, sanki o Kur'an daki ayetin bir gün bize de geleceğini

ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٢٨﴾ فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ﴿٢٩﴾ وَادْخُلِي

جَنَّتِي ﴿٣٠﴾

(Fecr Suresi, 28-29-30. ayetler)

Şimdi ahabın bulunduğu yere gitmek, şimdi tasavvur edin ki biz evimizde oturuyoruz. Bir haberci geldi dedi ki: “Birçok arkadaşlar toplanmışlar, sen de gel”. Hepsi de ahabımız, hepsi

de dostumuz, hepsi de sohbetinden istifade edilecek zatlar. “Onlar bir yere toplandılar, sen de gitsen iyi olur” diyor. İnsan vicdanen manen böyle bir toplantıya iştirak etmeyi arzu etmez mi? İşte bir mecma’ var, bir içtima var. Bu gidenler yok olmadıklarına göre bir toplandıkları yer var. Onların gittikleri yerden biz kaçmayacağız. Bu başımıza geldiği zaman, aman vahşet ve öyle kabre bakmayacağız. Beklediğimiz şey zaten, ne zaman gelirse gelsin. Evet, hastaya karşı Üstadımızın şey ettiği gibi, mesela hastalık kendi mi gelir yoksa gönderilir mi?

-; Gönderilir.

Hulusi Bey; Gönderilir. O hasta, eğer sen beni denemek için geldinse peki biliyorum sen bir memursun, vazifesiz değilsin, ne yapacaksın yap; yok eğer beni tecrübeyle bakayım bu sadık mıdır değil midir onu anlamak istiyorsan, şunu bil ki izn-i ilahî ile geldiğin için sana itibar ederim. Yoksa ben bu dersimi iyi almışım. Ben faniyim, elbette bir gün bu fena âleminden, bu fani hayattan ebedi bir hayata intikal edeceğim. Bana iman bu hakikati öğretmiş. Onun için senin denemene bir şey diyeceğim yoktur. Fakat benim düşüncemden, niyetimden, imanımdan zerre kadar fedakârlık yaptığımı da göremezsin. Ona haberin olsun. Eğer bir memur olmasan o zaman sana karşı var kuvvetimle mücadele edeceğim. Fakat memur olarak geldinse hizmetine bak, hoş geldin sefa geldin. Eğer beni ölümle korkutuyorsan, ecel birdir, senin bu başıma gelen hastalık ölümle neticelenecekse ben zaten ona hazırım. İşte yoksa ölümü düşünecek, Peygamber (a.s.m.)’in “Lezzetleri acılaştırın ölümü çok zikrediniz” den maksat, başka zamanda da dediğimiz gibi tesbihi elimize alalım, ah ölüm vah ölüm, ah ölüm vah ölüm, bunu demek değil. *İman ile yaşayacağım, imanın Kur’anın iktizası ile hareket edeceğim, ecel de geldi mi çekinmeden Rabbimin rahmetine gideceğim.*

-; İnşallah, İnşallah, amin!

Hulusi Bey; İşte bu hal. Şimdi “Bu güzel dünyayı, her şeyi güzel yapan Allah niye yapmış? Beni niye getirdi? Niye bana bu acıyı tattırıyor?” deme. Çünkü okuduğun Kuran

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ

(Zümer Suresi, 30. ayet)

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

(Ankebut Suresi, 57. ayet)

gibi ayetleriyle bu dünyada ölüm denilen şey de var, ölümü düşünmemiz de Peygamberimiz’in (s.a.v.) o emirleriyle ölümü hatırlamamızı ve onu düşünmekten asla kendimizi, yani dünya ne şekilde teşvik ederse diyeceğiz: Ey nefis! Aldanma. Senin hayatın ebedi değildir, burada muvakkatsin. Burada muvakkat olduğuna göre, şimdi neye sıkı bağlanırsan onunla gidereceğin. Bir kere ölüm hali denen sekerat hali geldi mi, geçenlerde bir kere daha söyledik, hani “Ver anaç ver kuzu ver ver çamur” diyenin akıbetini düşünün, onu şimdi yeniden tekrara lüzum yok. Evet, fazla sıkılmayayım diyorum, çok söz söylemek var, ben de zaten çenem düşmüş artık ihtiyarlamış. Boyuna konuşmak, evet.

-; Allah razı olsun.

M. Sungur Abi; Efendim bu bahsin münasebetiyle, arada bir bahis okumuştuk. Sözler, bir bahis. Bir sual o zaman iyice şey edemedik. O tam buraya münasebettar, o 29. Söz’de